

Mark Drakeford AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid
Cabinet Secretary for Finance

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Kathryn Bishop
Cadeirydd Awdurdod Cyllid Cymru

19 Rhagfyr 2017

LLYTHYR CYLCH GWAITH AWDURDOD CYLLID CYMRU

Yn dilyn sefydlu Awdurdod Cyllid Cymru ar 18 Hydref, rwy'n ysgrifennu i roi manylion ynghylch cylch gwaith yr Awdurdod ar gyfer y cyfnod cynllunio cyntaf rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2019. Rwy'n disgwyl i'r Awdurdod fynegi sut y bydd yn cyflawni'r amcanion hyn drwy ei gynllun corfforaethol, y dylid ei gynhyrchu cyn mis Ebrill 2018.

Dros y tair blynedd nesaf, bydd Awdurdod Cyllid Cymru yn gyfrifol am gasglu tua £1bn o refeniw trethi datganoledig, a fydd yn cyfrannu at ariannu gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru. Felly rwy'n rhagweld y bydd gan yr Awdurdod ran hanfodol i'w chwarae yng Nghymru, nawr ac yn y dyfodol.

Ar gyfer y flwyddyn gyntaf o gasglu trethi datganoledig, hoffwn i'r Awdurdod ystyried tair o brif flaenoriaethau Llywodraeth Cymru, yr wyf wedi'u gosod yn eu trefn isod.

Blaenoriaeth un: casglu trethi datganoledig - galluogi pobl i dalu'r swm cywir o drethi ar yr adeg gywir

Bydd y mwyafrif llethol, gyda chymorth priodol, yn talu trethi dyledus yn wirfoddol ac yn brydlon. Fodd bynnag, gall refeniw trethi gael ei golli drwy fethiant damweiniol i dalu, camddechongli trethi sy'n codi yn sgil trafodiadau cymhleth, a diffyg gofal yn ystod trafodiadau.

Lleihau'r risg i hyn ddigwydd, a hwyluso cydymffurfiaeth wirfoddol felly yw prif flaenoriaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer Awdurdod Cyllid Cymru. Bydd helpu pobl i ddychwelyd ffurflenni a thalu'n brydlon, drwy'r Gymraeg neu'r Saesneg, ynghyd â systemau a chanllawiau tryloyw ac effeithiol yn rhan bwysig o'r nod hwn. Felly rwy'n gofyn i'r Awdurdod ddod o hyd i ffyrdd o sefydlu a chynnal gwasanaethau a chymorth o safon uchel i gwsmeriaid. Ar ben hynny, dylai'r Awdurdod geisio dysgu o brofiad, ac ymateb i unrhyw adborth i wella a symleiddio prosesau a'r wybodaeth sy'n cael ei darparu i gwsmeriaid.

Blaenoriaeth dau: rheoli'r system dreth ddatganoledig er mwyn helpu i atal a mynd i'r afael ag efadu trethi ac osgoi trethi

Mae profiad mewn mannau eraill wedi dangos bod lleiafrif bach o drethdalwyr o bosib yn ceisio defnyddio cynlluniau osgoi trethu neu geisio efadu talu trethi. Lle bo hyn yn digwydd,

mae'n rhoi mantais annheg iddynt dros y rhai sy'n talu eu trethi. Mae hefyd yn golygu bod llai o gyllid ar gael yn gyffredinol ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus.

Yn ystod y flwyddyn gyntaf, rwy'n disgwyl i'r Awdurdod baratoi strategaeth wedi'i seilio ar risg er mwyn helpu i atal efadu ac osgoi trethi datganoledig, gan adeiladu a defnyddio proffiliau risg cwsmeriaid a mesurau cydymffurfiaeth priodol ar gyfer y dreth trafodiadau tir a'r dreth gwarediadau tirlenwi.

Bydd gwaith partneriaeth gydag awdurdodau trethi eraill y DU a chyrrff eraill gan gynnwys y Gofrestrfa Tir yn hanfodol i'r Awdurdod. Rwy'n disgwyl i'r Awdurdod ddatblygu cysylltiadau cryf gyda CThEM a Cyllid yr Alban, yn arbennig mewn meysydd polisi neu weithredol cyffredin.

Er enghraifft, mewn perthynas â'r dreth trafodiadau tir, bydd perthynas waith effeithiol gyda CThEM a Cyllid yr Alban yn arbennig o bwysig ar gyfer casglu cyfradd uwch y dreth ar ail gartrefi. Mae'r gyfradd uwch yn ystyried eiddo ar draws y DU, felly bydd yn hanfodol cynnal perthynas er mwyn medru gwirio cydymffurfiaeth.

Wrth bennu cyfraddau a bandiau'r dreth trafodiadau tir bydd rhaid ystyried yn ofalus beth fydd effaith y polisi ar brisiau a fforddiadwyedd, gan ddefnyddio'r dystiolaeth orau bosib. Er mwyn dechrau ystyried effaith y gyfradd uwch ar eiddo ychwanegol yng Nghymru, bydd yn bwysig cael data i ddechrau ar ei weithrediad ar draws y wlad. Am y rheswm hwnnw, mae cynllun gwaith Llywodraeth Cymru ar bolisi treth yn cynnwys ymrwymiad y bydd Awdurdod Cyllid Cymru yn "dadansoddi data'r dreth trafodiadau tir o safbwynt gordal y gyfradd uwch fesul awdurdod lleol". Erbyn mis Ebrill 2019, bydd blwyddyn gyfan o ddata wedi'u casglu, felly rwy'n disgwyl i'r Awdurdod ddadansoddi'r data yn unol â'r ymrwymiad yn y cynllun gwaith.

Bydd ein treth gwarediadau tirlenwi yn cael ei chodi ar warediadau gwastraff heb eu hawdurdodi, gan gryfhau'r rhwystr ariannol rhag gweithgarwch gwastraff anghyfreithlon a rhoi sylw i ffynhonnell bosibl o osgoi trethi. Felly rwy'n gofyn i'r Awdurdod gasglu a dadansoddi data i adeiladu darlun cynhwysfawr o warediadau heb eu hawdurdodi yng Nghymru, er mwyn i'r dreth sy'n ddyledus gael ei hasesu'n gywir a chymryd camau i gasglu'r dreth honno.

Blaenoriaeth tri: darparu gwasanaethau cyhoeddus - arwain gwelliannau i weinyddiaeth trethi datganoledig yng Nghymru

Wrth fodloni'r blaenoriaethau hyn, mae disgwyl i'r Awdurdod weithio ar draws gwasanaethau cyhoeddus ehangach Cymru i ddatblygu a chyfrannu tuag at nodau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Rwyf wedi sefydlu proses polisi trethi er mwyn sicrhau bod cynigion i ddefnyddio trethi fel ysgogiad yn cael eu hystyried yn drylwyr, yn unol ag egwyddorion Llywodraeth Cymru. Dros y flwyddyn nesaf, rwy'n disgwyl i'r Awdurdod gyfrannu'n rhagweithiol i gynllun gwaith polisi trethi Llywodraeth Cymru, gan ystyried goblygiadau gweithredol unrhyw gynnig trethi newydd a phrofi dealltwriaeth. Bydd y trefniadau partneriaeth yr ydym yn eu sefydlu a'r ddogfen fframwaith ar y cyd a gytunir yn ein helpu i ffurfio perthynas waith gynhyrchiol. Fodd bynnag, bydd yn bwysig craffu'n fanwl ar y trefniadau hynny wrth ddatganoli trethi er mwyn sicrhau eu bod yn hwyluso cyfraniadau clir ac effeithiol i'r broses polisi trethi.

Bydd Awdurdod Cyllid Cymru yn sefydliad newydd yn y byd trethi yng Nghymru, ac mae cyfle i sicrhau y bydd yn gweithio'n agos gyda sefydliadau casglu trethi eraill, gan rannu arfer da a'r data i gefnogi cydymffurfiaeth effeithiol. Mae'n cynlluniau tymor byr yn cynnwys gwelliannau i weinyddiaeth trethi lleol, ac rwy'n disgwyl i'r Awdurdod gymryd rhan weithredol yn cefnogi'r gwaith hwn.

Mesurau

Yn ogystal ag ystyried y blaenoriaethau hyn, rwy'n disgwyl i chi ddatblygu cyfres gynhwysfawr o fesurau perfformiad, er mwyn i ni eu trafod fel rhan o'ch trefniadau cynllunio corfforaethol. Ymysg y meysydd lle byddai'n arbennig o bwysig cael mesurau yn eu lle, yn fy marn i, mae'r canlynol:

- i. rhagolygon a refeniw gwirioneddol y dreth trafodiadau tir a'r dreth gwarediadau tirlenwi;
- ii. prydlondeb dychwelyd ffurflenni treth a thaliadau;
- iii. swm ac effaith y gwaith ar gydymffurfio;
- iv. safonau gwasanaeth cwsmeriaid;
- v. anghydfodau a datrys cwynion;
- vi. diogelu data;
- vii. defnyddio gwasanaethau digidol.

Cyllideb weithredol

Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod y gyllideb weithredol ganlynol ar gyfer Awdurdod Cyllid Cymru. Rwy'n ymwybodol, fodd bynnag, y bydd angen i'r gwir gostau gweithredol adlewyrchu'r dyletswyddau ychwanegol yn ymwneud â chasglu'r gordal ail gartrefi, a goblygiadau annibyniaeth weithredol yr Awdurdod. Rwy'n disgwyl derbyn cadarnhad gennyh yn fuan o'r goblygiadau posib o ran costau.

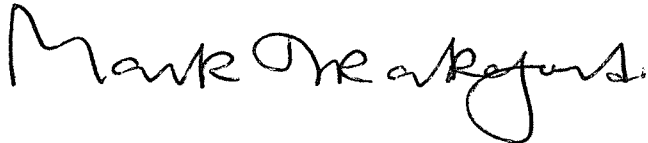
Dyraniad cyllid	
2017-18 (o 18 Hydref)	
	£m
Refeniw	1.5
Cyfanswm y Cyllid	1.5
2018-19	
	£m
Refeniw	6
Cyfanswm y Cyllid	6

Mae'r taliad yn amodol ar ddarparu'r wybodaeth ariannol ofynnol a gytunwyd i Lywodraeth Cymru ynghyd â chynllun corfforaethol a gytunwyd yn edrych ar y cyfnod cynllunio cyntaf, Ebrill 2018 - Mawrth 2019.

Monitro cynnydd

Dylem gyfarfod yn chwarterol o leiaf i ystyried cynnydd yr Awdurdod ac asesu sut mae'r bartneriaeth gyda Thrysorlys Cymru yn dod yn ei blaen. Rwy'n gobeithio cyfarfod Bwrdd llawn Awdurdod Cyllid Cymru yn flynyddol o leiaf. Yn y cyfamser, byddwn yn hapus iawn cyfarfod â chi i drafod unrhyw agwedd o'r llythyr hwn, ac fe fyddwn yn gwerthfawrogi pe byddech yn cyflwyno'ch cynllun corfforaethol drafft cyn gynted ag y bo'n ymarferol.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink that reads "Mark Drakeford". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

Mark Drakeford AC/AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid
Cabinet Secretary for Finance

*CC: Ysgrifennydd Parhaol Llywodraeth Cymru; Prif Weithredwr Awdurdod Cyllid Cymru;
Cyfarwyddwr Trysorlys Cymru.*